

Uchwała Nr 64 /2018

Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie

z dnia 28 września 2018 roku

w sprawie zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych (pensum) nauczycieli akademickich w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie w roku akademickim 2018/2019

Na podstawie art. 130 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 2183 z póź. zm.), zwanej dalej Ustawą oraz § 62 ust.1 Statutu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie (t.j. przyjęty Uchwałą Nr 11/2015 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 20 marca 2015 r. z póź. zm.), zwany dalej Statutem, Senat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie postanawia, co następuje:

§ 1.

Pojęcia i definicje

1. Pensum – to obowiązkowy w roku akademickim wymiar zajęć dydaktycznych nauczyciela akademickiego, ustalany proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy (etatu).
2. Godzina dydaktyczna – jest równa 45 minutom.
3. Dyrektor – dyrektor instytutu, w którym realizowany jest proces dydaktyczny.
4. Współczynnik przeliczeniowy – mnożnik godzin dydaktycznych równy 1.0 dla wszystkich rodzajów obciążeń dydaktycznych, z tym, że dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady instytutu, może ustalić współczynnik przeliczeniowy większy od jedności ale nie większy niż 1,5 w przypadku:
  - 1) zajęć prowadzonych w językach obcych niebędących lektoratami, translatoriami lub zajęciami na kierunkach filologicznych, prowadzonych w językach obcych (przelicznik stosowany tylko, jeżeli prowadzone są w języku obcym niebędącym językiem ojczystym dla prowadzącego);
  - 2) zajęć prowadzonych w soboty lub w niedziele;
  - 3) zajęć prowadzonych poza siedzibą Uczelni.Jeżeli określone w pkt 1-3 okoliczności występują równocześnie współczynnik przeliczeniowy nie może być większy niż 1,5;
5. W przypadku zajęć dydaktycznych prowadzonych w ramach projektów współfinansowanych z zewnętrznych źródeł, Rektor po zasięgnięciu Kierownika projektu może ustalić współczynnik przeliczeniowy większy od 1.0, ale nie większy niż 1.5.
6. Rodzaje obciążeń dydaktycznych rozliczanych w pensum:
  - 1) godziny regularne;
  - 2) godziny nieregularne (pozostałe obciążenia dydaktyczne).

7. Godziny regularne – zajęcia dydaktyczne spełniające następujące warunki:
  - 1) wpisane do programu studiów prowadzone dla grup o liczebności nie mniejszej od minimum ustalonego przez rektora;
  - 2) zajęcia terenowe i praktyczne obowiązkowe dla danego kierunku studiów,
8. Godziny nieregularne – pozostałe obciążenia dydaktyczne niebędące godzinami regularnymi np. kierowanie pracami dyplomowymi, rozliczane w pensum w wymiarze nie wyższym niż 100 godzin rocznie.
9. Godziny ponadwymiarowe – godziny prowadzone w wymiarze przekraczającym pensum, za które przysługuje dodatkowe wynagrodzenie, z tym że w przypadku:
  - 1) obniżenia pensum – wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przysługuje za godziny realizowane powyżej obowiązkowego na danym stanowisku (pełnego) pensum określonego w ust. 1;
  - 2) zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy – wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przysługuje po przekroczeniu ustalonego proporcjonalnie do wymiaru etatu pensum;
  - 3) zaliczenia, zgodnie z § 4 ust. 3 niniejszej uchwały, do przepracowanych godzin 1/30 rocznego pensum ustalonego dla danego stanowiska za każdy tydzień nieobecności – nie może być podstawą do ustalenia godzin ponadwymiarowych i wypłaty wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe.
10. Okres rozliczenia pensum – okres rozliczeniowy odpowiadający okresowi jednego roku akademickiego.
11. Zniżka pensum – obniżenie przez rektora obowiązkowego rocznego wymiaru pensum; może być udzielona tylko nauczycielowi akademickiemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy (cały etat).
12. Niedociążenie – stan, w którym wykonana w danym okresie rozliczeniowym liczba godzin dydaktycznych jest mniejsza od ustalonego obowiązkowego wymiaru pensum.
13. Uczelnia – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie.
14. Jednostka dydaktyczna – instytut, jednostka organizacyjna, która realizuje proces kształcenia oraz dokonuje rozliczenia pensum zatrudnionych w niej nauczycieli akademickich.

§ 2.

Obowiązki pracownika dydaktycznego i badawczo-dydaktycznego

1. Do obowiązków dydaktycznych pracownika dydaktycznego i badawczo-dydaktycznego w ramach obowiązującego wymiaru pracy należą:
  - 1) prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach ustalonego pensum;
  - 2) weryfikacja efektów kształcenia uzyskiwanych przez studentów poprzez przeprowadzenie egzaminów, zaliczeń, kolokwium, udział w egzaminach komisyjnych itp.;
  - 3) sprawowanie opieki nad studentami realizującymi zajęcia terenowe;
  - 4) promotorstwo prac dyplomowych;
  - 5) opiniowanie i recenzowanie prac dyplomowych;
  - 6) inne prace związane z procesem kształcenia:
    - a) prowadzenie konsultacji dla studentów;
    - b) opieka nad studentem realizującym indywidualny tok / program studiów;
    - c) opieka nad kołami naukowymi;

- d) przygotowanie studentów do konkursów, zawodów sportowych, imprez kulturalnych i sportowych;
  - 7) przygotowanie sylabusów przedmiotów lub modułów kształcenia;
  - 8) prace organizacyjne związane z procesem dydaktycznym.
2. Szczegółowy zakres i wymiar obowiązków dydaktycznych pracownika dydaktycznego na dany rok akademicki ustala dyrektor instytutu na wniosek kierownika zakładu.
  3. Pracownik badawczo-dydaktyczny obowiązany jest do prowadzenia badań naukowych w uczelni lub sprawowania opieki naukowej nad doktorantem – pracownikiem uczelni oraz publikowania prac naukowych z afiliacją PWSZ w Tarnowie.
  4. Nauczyciel akademicki jest obowiązany do uczestniczenia w pracach organizacyjnych na rzecz Uczelni oraz stałego podnoszenia kompetencji zawodowych.

§ 3.

Formy prowadzenia zajęć dydaktycznych

1. Zajęcia dydaktyczne w Uczelni prowadzone są w formie:
  - 1) wykładów polegających na ustnym przekazywaniu wiedzy studentom przez wykładowcę;
  - 2) seminariów dyplomowych;
  - 3) ćwiczeń audytoryjnych rozwijających logiczne myślenie podczas rozwiązywania teoretycznych problemów objętych programem przedmiotu;
  - 4) ćwiczeń laboratoryjnych obejmujących samodzielne wykonanie eksperymentów;
  - 5) ćwiczeń projektowych obejmujących opracowanie przez studenta pod kontrolą nauczyciela rozwiązań problemów objętych programem przedmiotu;
  - 6) ćwiczeń specjalistycznych (medycznych, klinicznych);
  - 7) zajęć seminaryjnych prowadzonych z czynnym uczestnictwem studentów polegającym na opracowaniu wybranych zagadnień i ich prezentacji w formie referatu lub innej, a także dyskusji nad danym zagadnieniem;
  - 8) lektoratów rozwijających umiejętność posługiwania się językiem obcym;
  - 9) ćwiczeń praktycznych rozwijających umiejętność praktycznego wykorzystania nabytej wiedzy;
  - 10) zajęć terenowych prowadzonych poza Uczelnią zgodnie z programem przedmiotu;
  - 11) prac kontrolnych i przejściowych przygotowywanych samodzielnie przez studenta;
  - 12) ćwiczeń prowadzonych w ramach przedmiotu wychowanie fizyczne;
  - 13) zajęć konsultacyjnych polegających na udzielaniu studentom wyjaśnień oraz wskazówek związanych z treścią prowadzonego przez nauczyciela przedmiotu, które nie wliczają się do pensum.
2. Pracownicy dydaktyczni realizują formy zajęć w zależności od zajmowanego stanowiska:
  - 1) nauczyciel ze stopniem naukowym – wszystkie rodzaje zajęć wymienione w ust. 1;
  - 2) nauczyciel bez stopnia naukowego – zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 3-11 oraz wykłady po akceptacji rady instytutu;
  - 3) nauczyciele ze znacznym doświadczeniem praktycznym – zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 2-11 oraz wykłady po akceptacji rady instytutu;
  - 4) lektorzy – zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 13;
  - 5) instruktorzy – zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 12 i 13.
3. Prace dyplomowe wykonuje student pod kierunkiem nauczyciela akademickiego Uczelni ze stopniem co najmniej doktora. Dyrektor instytutu może upoważnić do kierowania pracą

dyplomową osobę spoza Uczelni posiadającą tytuł naukowy lub stopień naukowy co najmniej doktora. Promotorem pracy licencjackiej (kazuistycznej) na kierunku pielęgniarstwo może być nauczyciel akademicki posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki / pielęgniarza i co najmniej tytuł zawodowy magistra.

§ 4.

Planowanie i ustalanie wymiaru pensum

1. Do planowania pensum tj. ustalania i przydzielania nauczycielom akademickim zajęć dydaktycznych na dany rok akademicki, zobowiązany jest dyrektor, dążąc w szczególności do:
  - 1) zapewnienia realizacji obowiązków dydaktycznych;
  - 2) optymalnego wykorzystania zasobów kadrowych, zmierzającego do minimalizowania występowania zarówno niedociążeń, jak i godzin ponadwymiarowych.
2. Pensum powinno być realizowane na studiach stacjonarnych (pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolitych magisterskich). Dopuszcza się w miarę potrzeb uzupełnianie pensum godzinami realizowanymi na studiach niestacjonarnych po uzyskaniu zgody rektora, jednak nie więcej niż 20% pensum.
3. Wymiar zajęć dydaktycznych (pensum) przypadający na rok akademicki dla poszczególnych stanowisk jest następujący:
  - 1) profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny, profesor wizytujący – 240 godzin,
  - 2) docent – 300 godzin,
  - 3) starszy wykładowca – 330 godzin,
  - 4) wykładowca, asystent – 360 godzin,
  - 5) lektor, instruktor – 540 godzin.
4. Dyrektor planuje zajęcia dydaktyczne w sposób zapewniający równomierne obciążenie nauczycieli akademickich bez niedociążeń.
5. Kierownik zakładu najpóźniej do 30 września przedstawia nauczycielowi akademickiemu zaakceptowany przez dyrektora plan przydziału zajęć dydaktycznych na najbliższy rok akademicki.
6. Dyrektor nadzoruje realizację zaplanowanego pensum i dokonuje koniecznych korekt w planie obciążeń dydaktycznych, wynikających z wystąpienia okoliczności mających wpływ na wymiar pensum, w tym w szczególności: zmiana stanowiska i / lub wymiaru etatu, udzielenie zniżki pensum, choroba, urlop bezpłatny i in. po wstępnym rozliczeniu pensum po zakończeniu pierwszego semestru.
7. Nauczyciel akademicki, za zgodą dyrektora, może wykonywać część pensum w innej jednostce organizacyjnej Uczelni.
8. Nauczyciel akademicki może zaliczyć do rocznego pensum maksymalnie 60 godzin z tytułu opieki nad pracami dyplomowymi licencjackimi i inżynierskimi oraz maksymalnie 60 godzin z tytułu opieki nad pracami dyplomowymi magisterskimi. Łączna liczba godzin zaliczonych do rocznego pensum dydaktycznego z tytułu opieki nad pracami dyplomowymi na obu stopniach kształcenia nie powinna przekraczać 100 godzin.
9. W szczególnych przypadkach uzasadnionych koniecznością realizacji programu studiów, dyrektor planuje i powierza nauczycielowi akademickiemu prowadzenie zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych w wymiarze nie przekraczającym 25% pensum dla pracownika badawczo-dydaktycznego i 50% pensum dla pracownika dydaktycznego.

10. Nauczycielowi akademickiemu, za jego zgodą, może być powierzone prowadzenie zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych w wymiarze nie przekraczającym dwukrotności rocznego wymiaru zajęć.
11. Nauczycielowi akademickiemu w ciąży lub wychowującemu dziecko do ukończenia przez nie czwartego roku życia nie można powierzać prowadzenia zajęć w godzinach ponadwymiarowych bez jego zgody.
12. Dyrektor planując i ustalając roczny wymiar zajęć dydaktycznych uwzględnia udzieloną nauczycielowi akademickiemu zniżkę pensum.
13. Z tytułu pełnienia funkcji ustala się następujące możliwości obniżenia pensum:
  - a) rektor – do 180 godzin zniżki,
  - b) prorektor – do 120 godzin zniżki,
14. Rektor może obniżyć roczny wymiar zajęć dydaktycznych nauczycielom akademickim pełniącym funkcje. Z tytułu pełnienia funkcji ustala się następujące możliwości obniżenia rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych:
  - a) dyrektor instytutu – do 90 godzin zniżki,
  - b) zastępca dyrektora instytutu – do 60 godzin zniżki,
  - c) kierownik zakładu – do 60 godzin zniżki,
  - d) zastępca kierownika zakładu – do 60 godzin zniżki,
  - e) członek Polskiej Komisji Akredytacyjnej – do 60 godzin zniżki,
  - f) członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego – do 60 godzin zniżki
  - g) inne ważne zadania powierzone przez rektora – do 60 godzin zniżki.
15. Pracownikowi przysługuje zniżka tylko z jednego tytułu.

§ 5.

Rozliczenie pensum

1. Rozliczenie pensum to ustalenie zgodnie z uchwałą wykonanej przez nauczyciela akademickiego liczby godzin dydaktycznych w danym okresie rozliczeniowym po uwzględnieniu:
  - 1) ustalonego w trybie § 4. niniejszej uchwały wymiaru pensum;
  - 2) współczynników przeliczeniowych;
  - 3) zniżki pensum;
  - 4) zasad ustalania i rozliczania godzin przypadających w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, w tym zatrudnienia po rozpoczęciu roku akademickiego lub ukończenia stosunku pracy przed zakończeniem roku akademickiego.
2. W czasie choroby lub innej nieprzewidzianej, usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela akademickiego godziny zajęć dydaktycznych, wynikające z pensum, które według planu zajęć przypadająby w okresie tej nieobecności, zalicza się dla celów ustalenia liczby godzin zajęć dydaktycznych, jako godziny przepracowane zgodnie z planem.
3. Zajęcia dydaktyczne zaplanowane ale niezrealizowane w związku z odwołaniem zajęć przez rektora, zalicza się jako godziny przepracowane zgodnie z planem.
4. Dyrektor określa sposób rozliczania zajęć prowadzonych przez więcej niż jednego prowadzącego.
5. Za sprawowanie opieki nad jedną pracą licencjacką lub inżynierską zalicza się do pensum 6 godzin dydaktycznych. Za sprawowanie opieki nad pracą magisterską zalicza się do pensum 10 godzin dydaktycznych. Łączna liczba godzin na opiekę nie może przekroczyć 100.

6. Do pensum dydaktycznego można zaliczyć 10 godzin dydaktycznych rocznie za sprawowanie opieki (jako promotor) nad doktorantem z otwartym przewodem doktorskim, dla którego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Godziny dydaktyczne za opiekę nad jednym doktorantem można zaliczać do pensum nie dłużej niż przez kolejne cztery lata lub do roku obrony pracy doktorskiej, jeśli ta następuje przed upływem czterech lat od otwarcia przewodu.
7. Za sprawowanie opieki nad studentkami praktykami zawodowymi nauczycielowi akademickiemu przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Godziny sprawowania opieki nad praktykami nie są wliczane do pensum.
8. Dopuszczalne jest uzupełnienie pensum pracowników dydaktycznych zatrudnionych w Zakładzie Filologii lektoratami, jednak w wymiarze nie większym niż 50% wymiaru pensum.
9. W przypadku przewidywanego niedociążenia nauczyciela akademickiego, dyrektora zobowiązany jest do podjęcia niżej wymienionych działań:
  - 1) zlecenia zajęć w innych jednostkach organizacyjnych Uczelni;
  - 2) powierzania zadań wspierających proces dydaktyczny (w przypadku okresowych, krótkotrwałych niedociążeń);
10. Dyrektor dokonuje wstępnego rozliczenia pensum nauczycieli akademickich po zakończeniu pierwszego semestru oraz końcowego – po zakończeniu okresu rozliczeniowego (roku akademickiego).
11. Dyrektor odpowiada za prawidłowe rozliczenie pensum, w tym za kontrolę merytoryczną i rachunkową sprawozdań pracowników.

§ 6.

Liczebność grup

1. Ustala się maksymalną liczebność grup studenckich w zależności od rodzaju zajęć:
  - 1) wykłady – bez limitu,
  - 2) ćwiczenia audytoryjne – 30 osób,
  - 3) ćwiczenia laboratoryjne – 15 osób,
  - 4) ćwiczenia projektowe – 20 osób,
  - 5) ćwiczenia praktyczne (w tym zajęcia z technologii informacyjnych) – 20 osób,
  - 6) laboratoria informatyczne – 18 osób,
  - 7) zajęcia seminaryjne – 20 osób,
  - 8) lektoraty – 20 osób,
  - 9) zajęcia terenowe – 30 osób,
  - 10) zajęcia z wychowania fizycznego – 22 osoby,
  - 11) ćwiczenia kliniczne - od 4 - 8 osób (z uwagi na specyfikę kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i fizjoterapia – wymogi KRASM),
  - 12) ćwiczenia terenowe na obozach programowych - od 8 - 10 osób (z uwagi na specyfikę kształcenia i BHP na kierunku wychowanie fizyczne).
2. Dyrektor w porozumieniu z prorektorem ds. studenckich i dydaktyki i za zgodą rektora ustala minimalną liczebność grup studenckich dla poszczególnych typów zajęć dydaktycznych w celu zapewnienia ich najwyższej jakości, uwzględniając w szczególności specyfikę zajęć, liczebność kadry oraz sytuację finansową Uczelni.

§ 7.

Sprawozdanie z realizacji pensum

1. Sprawozdawczość z wykonania pensum obejmuje sprawozdanie okresowe (po zakończeniu zimowego semestru) oraz sprawozdanie końcowe (po zakończeniu roku akademickiego).
2. Pracownik, w terminie ustalonym przez dyrektora, zobowiązany jest złożyć sprawozdanie końcowe z wykonania pensum.
3. Dyrektor, nie później niż do końca października każdego roku, składa rektorowi sprawozdanie roczne z wykonania pensum wszystkich pracowników.
4. Dyrektor dołącza do sprawozdania rocznego uzasadnienie, jeżeli rozliczenie pensum pracowników znacząco odbiega od planu.

§ 8.

W sprawach dotyczących rozliczania godzin dydaktycznych nie uregulowanych ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, Statutem PWSZ w Tarnowie lub niniejszą uchwałą, decyzję podejmuje rektor.

§ 9.

Postanowienia przejściowe i końcowe

1. Tracą moc Uchwały Senatu: Nr 95/2016 z dnia 30 września 2016 r. oraz Nr 18/2018 z dnia 13 kwietnia 2018 r.
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.